

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
-AUTORITETI I KONKURENCËS-
KOMISIONI I KONKURENCËS**

V E N D I M
nr. 334, datë 31.10.2014

**“Për
disa rekomandime për rritjen e konkurrencës në tregun e prokurimit të energjisë
elektrike për mbulimin e humbjeve në rrjetin e shpërndarjes”**

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e:

- Lindita MILO (LATI) Kryetar
- Rezana KONOMI Zv. Kryetar
- Servete GRUDA Anëtar
- Koço BROKA Anëtar
- Iva ZAJMI Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 31.10.2014, trajtoi çështjen me:

Objekt: Shqyrtimi i “Raport monitorimi i tregut të importit të energjisë elektrike nga CEZ SHA për mbulimin e humbjeve”.

Baza ligjore: Ligji Nr. 9121, datë 28.7.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, neni 24, shkronja d, neni 26 dhe neni 70, pika 2.
Ligji Nr. 8485 datë 11. 11. 1999 “Kodi i Procedurave Administrative”

Komisioni i Konkurrencës pas shqyrtimit të: Raportit monitorimi i tregut të importit të energjisë elektrike nga CEZ SHA për mbulimin e humbjeve” dhe relacionit të Sekretarit të Përgjithshëm të Autoritetit të Konkurrencës lidhur me këtë raport.

VËREN SE:

1. Tregu i energjisë elektrike është një treg i rregulluar me anë të Ligjit Nr. 9072, datë 22.05.2003 “Për Sektorin e Energjisë Elektrike”, i ndryshuar. Sipas përcaktimeve të ligjit të mësipërm “Shpërndarja” është transporti i energjisë elektrike në sistemin e shpërndarjes me tension të lartë (nënstationet 110 kV), të mesëm dhe të ulët, deri te klienti i fundit, por që nuk përfshin furnizimin dhe “Operator i Sistemit të Shpërndarjes” është personi përgjegjës për operimin, mirëmbajtjen dhe zhvillimin e sistemit të shpërndarjes. Gjithashtu, “Furnizim” është shitja dhe blerja për rishitje te klientët e energjisë elektrike. “Furnizuesi publik me pakicë” është person i licencuar për të furnizuar klientët tarifore, të cilët furnizohet nga furnizuesi publik me çmime dhe tarifa të rregulluara.

2. Shoqëria CEZ Shpërndarje është krijuar dhe ka fituar personalitet juridik me Vendimin Nr.38587, datë 19.06.2007 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë. Gjithashtu është regjistruar pranë Qendrës Kombëtare të Regjistrimit dhe është pajisur me certifikatën e Regjistrimit të Personit të Tatuashëm me NIPT-i K72410014H. Me Vendim te Bordit të Komisionerëve të Entit Rregullator të Energjisë Elektrike, Shoqëria është licencuar për ushtrimin e aktivitetit të shpërndarjes dhe furnizimit me pakicë të energjisë elektrike për konsumatorët tariforë.
3. Në bazë të Marrëveshjes për Shitjen e Aksioneve, datë 11.03.2009, miratuar me Ligjin Nr. 10116, datë 23.04.2009 "Për miratimin e Kontratës së Shitjes së 76 për qind të aksioneve të Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes (OSSH) sh.a-së ndërmjet Ministrisë së Ekonomisë, Tregtisë dhe Energjetikës së Republikës së Shqipërisë dhe CEZ A.S-se", 76 % e aksioneve të Shoqërisë u privatizuan duke kaluar nën pronësinë e Shoqërisë Çeke CEZ a.s, ndërkohë që 24 % të aksioneve janë nën pronësinë e Ministrisë së Ekonomisë Tregtisë dhe Energjetikës. Shoqëria CEZ Shpërndarje sh.a, ushtron dy aktivitete, atë të furnizimit me pakicë dhe aktivitetin e shpërndarjes së energjisë elektrike, aktivitete këto për të cilat ka qenë e licencuar nga ERE. Në këtë kuptim, Shoqëria dispononte Licencën për Furnizimin me Pakicë të Energjisë Elektrike dhe Licencën për Shpërndarjen e Energjisë Elektrike.
4. Me Vendimin Nr. 5, date 21.01.2013 "Mbi vendosjen në Administrim të Përkohshëm të Shoqërisë CEZ Shpërndarje sh.a", ERE vendosi kalimin e CEZ Shpërndarje në Administrim të Përkohshëm dhe përcaktoi një Administrator të përzgjedhur konform kushteve të përcaktuara në Rregulloren e miratuar me Vendimin Nr. 1, datë 10.01.2013 "Për miratimin e Rregullores "Mbi procedurat e emërimit të Administratorit dhe kompetencat e tij", e cila ka dalë në zbatim të nenit 18 të Ligjit.
5. Me Vendimin Nr. 63, datë 17.07.2014, Bordi i Komisionerëve të ERE vendosi miratimin e ndryshimit të emrit tregtar të shoqërisë "Cez Shpërndarje" SHA në "Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike" SHA. Me anë të Ligjit Nr. 114/2014, datë 31.07.2014, nga ana e Kuvendit të Shqipërisë është miratuar marrëveshja për zgjidhjen me mirëkuptim, ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe shoqërisë CEZ, A.S
6. Tregu i importit të energjisë elektrike funksionon në zbatim të VKM nr 338, date 19.03.2008 "Për miratimin e modelit të tregut të energjisë elektrike" dhe në pikën 4.5 të Deklaratës Rregullatore të miratuar nga ERE me Vendimin Nr. 12, datë 03.03.2009, OSSH-ja do të blejë energji elektrike për të mbuluar humbjet në përputhje me procedurat e parashikuara në këtë rregullore, të cilat do të jenë në fuqi deri përfundimin e afatit të Deklaratës Rregullatore.
7. Lidhur me procedurat e tenderimit të OSSH-së, ERE me anë të Vendimin nr. 42, datë 25.05.2009, ka miratuar "Rregullat dhe Procedurat Standarde të Prokurimit të Energjisë Elektrike nga OSSH sh.a (Kompania)". Në bazë të kësaj rregulloreje CEZ shpërndarje ka kryer importin e energjisë elektrike për mbulimin e humbjeve për periudhën deri ne muajin shkurt 2014.

8. Me VKM nr. 897, datë 12.12.2012 “Për disa ndryshime në Vendimin nr. 338, datë 19.03.2008, të Këshillit të Ministrave “Për miratimin e modelit të tregut të energjisë elektrike” të ndryshuar, është vendosur te ndryshoje paragrafi 4.4 “...me çmime tregu ose me furnizuesit publik me shumicë të rregulluar dhe kontratë të miratuar nga ERE-ja...” zëvendësohet “... zëvendësohen “... apo furnizuesi publik me shumicë dhe/ose Operatori i Sistemit të Shpërndarjes, me çmime të vendosura në kontratën e shitblerjes dhe të rënë dakort ndërmjet palëve”. Pra, PPE dhe FPSH dhe/ose Operatori i Sistemit të Shpërndarjes, mund të lidhin kontrata shitblerje të negociuara dhe të rëna dakort ndërmjet palëve.
9. Gjate periudhës gusht 2013 dhe 2014, pranë Autoritetit të konkurrencës, ka ardhur në mënyrë të vazhdueshme një ankesë nga shoqëria GEN-I, e cila operon në tregun e importit të energjisë elektrike. Pas shqyrtimit të ankesës, dhe raportit përkatës Autoriteti i Konkurrencës me shkresën nr. 308/15 të datës 03.12.2013 i rekomandoi ERE-s, “... të hartojë një rregullore të veçantë mujore për procedurat e blerjes së energjisë elektrike për mbulimin e humbjeve mbështetur në parimet e transparencës, mosdiskriminimit dhe trajtimit të barabartë të konkurentëve...” dhe “qartësimin e procedurës së negociimit midis Cez shpërndarje dhe ofertuesve pas shpalljes së ofertave fillestare për blerjen e energjisë për mbulimin e humbjeve”. Ky rekomandim i Komisionit të Konkurrencës, është marrë në konsideratë nga ERE.
10. ERE me anë të vendimit Nr. 9, datë 06.02.2014, pika 2 përcakton se “...CEZ Shpërndarje sh.a në administrim të përkohshëm, për nevoja të mbulimit të plotë të humbjeve në sistemin e shpërndarjes, të realizojë blerjet e energjisë elektrike mbi baza mujore për sasinë e energjisë elektrike që nuk mbulohet nga prokurimi vjetor. Për prokurimin e energjisë elektrike për mbulimin e humbjeve në sistemin e shpërndarjes mbi baza mujore, Administratori zbaton Vendimin e Bordit të Komisionerëve të ERE-s me Nr. 30, date 23.03.2011, “Për miratimin e Rregullave dhe Procedurave të Blerjes së Energjisë Elektrike nga KESH sh.a”.
11. Pavarësisht vendimit të mësipërm, kjo rregullore nuk i zgjidh problemet e këtij segmenti tregu për më tepër nuk e vendos në kushte konkurrence këtë treg.
12. Por, kompania GEN – I, me shkresën nr.308/17, datë 31.03.2014 paraqiti përsëri një ankesë pranë Autoritetit të Konkurrencës sipas të cilës ERE nuk ka marrë asnjë veprim me qëllim adresimin në mënyrë të plotë dhe profesionale të rekomandimeve të Autoritetit të Konkurrencës pasi miratimi i aplikimit të rregullave të prokurimit mujor për Cez Shpërndarje SH.A si të KESH Sh.A tregon mungesën e interesit apo dëshirës nga ana e ERE për të adresuar profesionalisht rekomandimet e Autoritetit të Konkurrencës pasi këto rregulla jo vetëm që janë miratuar në vitin 2011 dhe nuk i përgjigjen zhvillimeve të kohës janë miratuar në një kontekst tjetër dhe për një operator tjetër si Kesh Sh.A me aktivitet, veçori dhe karakteristika të ndryshme nga ato të Cez Shpërndarje sh.A.
13. Cez Sh.a e ka kundërshtuar zbatimin e kësaj rregulloreje pasi sipas Cez shpërndarje vihet re një situatë në të cilën ky segment tregu nuk mund të veprojë në kushte konkurrencë, pasi rregullorja kufizon/përfshaton pjesëmarrësit në tender, sic janë prodhuesit e vegjël dhe të pavarur të energjisë elektrike. Pra rregullorja

përrjashton prodhuesit e vegjël dhe të pavarur të energjisë, për shkak se ata kanë kontrata shitje me çmim të rregulluar me FPSH. Kështu janë përrjashtuar nga pjesëmarrja në tender e disa HEC-eve të privatizuar sic janë HEC-et Bistrica 1 dhe 2, Ulëz Shkopet.

14. Do të ishte në favor dhe interes të tregut dhe konkurrencës që në këtë segment tregu, këta lojtarë tregu të futeshin në procesin e tenderimit/konkurrimit, pasi do të ekzistonte mundësia e konkurrimit me kosto më të ulëta për shkak të shmangies së kostove të interkonjeksionit. Në këto kushte do të çlirohej sado pak KESH sh.a/FPSH nga detyrimet për të paguar apo likuiduar këtë kategori prodhuesit të cilët prodhojnë dhe shesin energji me çmime të rregulluara.
15. Duke ditur se përcaktimi i tarifës së shpërndarjes është i lidhur me vlerësimin e komponentëve të tillë si niveli i humbjeve, të pranuar në tarifë si kosto e arsyeshme, sasia e energjisë së lëvruar në rrjetin e shpërndarjes, investimet e kryera, çmimi dhe sasia e blerjes së energjisë për mbulimin e humbjeve të cilat janë të lidhur me treguesit e performancës së kompanisë së shpërndarjes dhe që janë të fiksuara në Deklaratën Regullatore, mendojmë se pasojat e aplikimit të këtyre rregulloreve në blerjen e energjisë elektrike të importuar do të kenë ndikim negativ të drejtpërdrejtë në tarifën e reja që kompanitë do të propozojnë për miratim në fund të vitit 2014, për periudhën në vazhdim.
16. Nga Raporti rezulton se ERE nuk ka marrë në konsideratë rekomandimet e Vendimit të Komisionit të Konkurrencës nr 159, datë 19.11.2010, për ndarjen funksionale dhe financiare reale të "Furnizuesit Publik me Shumicë" nga KESH-Gen dhe ndarjen financiare reale të "Operatori i Sistemit të Shpërndarjes" dhe Furnizuesi Publik me Pakicë, duke mos krijuar hapësirën e nevojshme për transaksione konkurruese dhe rritjen e konkurrencës në këto segment të tregut.
17. Po kështu në ligjin 138/2013 "Për burimet e energjisë së rinovueshme" të miratuar më datë 2/05/2013, nuk janë marrë në konsideratë propozimet e Autoriteti të Konkurrencës. Neni 15 i këtij ligji garanton tregun e shitjes midis ndërmarrjes/ve gjeneruese dhe Furnizuesit Publik për një periudhë 15 vjeçare si dhe përcakton se tarifa e shitjes së energjisë do të jetë e miratuar nga ERE. Pra sipas këtij ligji, operatorët që do të prodhojnë energji të rinovueshme nuk do të konkurrojnë në treg të lirë po nëpërmjet kontrave 15 vjeçare do të shesin energjinë e prodhuar, me çmim të garantuar në një blerës që është KESH sha (FPSH)
18. Të dhënat e pasqyruara në Raport mbi sasinë e humbjeve të energjisë elektrike në rrjetin e shpërndarjes, të siguruar nga ERE, kanë ndryshime të konsiderueshme, nga ato të prezantuara nga INSTAT. Po kështu të dhënat mbi sasinë e humbjeve në rrjet dhe në shpërndarje dhe për rrjedhojë dhe sasia e energjisë të përdorur nga konsumatorët, të prezantuara nga INSTAT, për gjashtëmujorin e parë të vitit 2013, gjatë vitit të kaluar dhe të axhustuara në vitin në vazhdim kanë ndryshime shumë të mëdha me vlerë prej miliarda lekë. Kjo mund të jetë një pasojë tjetër e mosndarjes reale financiare të Furnizuesit Publik me Pakicë, nga OSSH, dhe të Furnizuesit me Shumicë nga KESH-sha, me pasojë burim abuzimi dhe shpërdorimi

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, bazuar në nenin 24, germa d) e f), nenin 70, pika 2, të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar, me propozim të Sekretariatit,

V E N D O S I:

I. Me qëllim mirëfunksionimin e tregut të energjisë elektrike, për rritjen e konkurrencës në tregun përkatës së blerjes së energjisë elektrike, t’i rekomandojë Entit Rregullator të Sektorit të Energjisë Elektrike, si vijon:

1. Në kushtet e ndryshuara, të rishikojnë procedurat e blerjes së energjisë elektrike mujore dhe vjetore për OSHEE sipas parimeve:

- a) Nxitjen e pjesëmarrjes në procedurat e blerjes së energjisë,
- b) Nxitja e konkurrencës ndërmjet blerësve;
- c) Sigurimi i trajtimit të barabartë dhe jodiskriminues për të gjithë pjesëmarrësit në procedurën e blerjes së energjisë;
- d) Sigurimi i integritetit, besimit publik dhe transparencës në procedurat e blerjes së energjisë elektrike dhe kosto sa me të ulëta për këto lloje transaksionesh.

2. Për periudhën afatshkurtër (meqënëse tenderat janë në periodicitet mujor) deri në miratimin e një rregullorje të re për blerjen e energjisë elektrike nga Operatori i Shpërndarjes të Energjisë Elektrike, të rishikohet vendimi 30, datë 23.3.2001 i ERE “Për miratimin e rregullave dhe procedurave të blerjes nga KESH sh.a...”:

-Duke ndryshuar nenin 13, pika 4, në mënyrë që pranimi, vlerësimi dhe negociimi i ofertave të kryhet në prani të ofertuesve duke rritur në këtë mënyrë besueshmërinë e procesit dhe konkurrencën ndërmjet ofruesve.

- Duke ndryshuar neni 7 i rregullores i cili aktualisht përjashton nga procedurat e tenderimit prodhuesit vendas të licensuar, duke hapur tregun dhe lejuar të gjithë aktoret e tregut të marrin pjesë në procedurat e tenderit duke e bërë në këtë mënyrë me konkurrencës procesin.

3. Në draftimin e rregullave për blerjen e energjisë për operatorin e shpërndarjes të mbahen parasysh edhe parashikimet e vendimit nr. 30, datë 23.3.2011 “Për rregullat dhe procedurat e blerjes së energjisë elektrike nga KESH Sh.A” në mënyrë të veçantë: të nenit 9/2 (Publikimi ftesës), nenit 11 (kriteret e vlerësimit të ofertave sipas çmimit/njësi më të ulët, nenit 19 (publikimi në faqen zyrtare të internetit i procedurës së blerjes).

Gjithashtu mënyra e përcaktimit të oferëts fituese të përshtatet sipas rregullores së Ministrisë së Financave nr. 31, datë 27.12.2013 “Për emetimin e obligacioneve”, neni 13, pika 6, **“kërkesat konkurruese pranojnë si fituese duke filluar nga ato që kanë çmimin më të ulët deri në plotësimin e sasisë së energjisë së kërkuar”**.

4. Duke marrë në konsideratë faktin që aktualisht në Shqipëri të gjitha procedurat e prokurimit publik janë në formë elektronike dhe realizohen nëpërmjet platformave përkatëse elektronike, kjo procedurë të parashikohet edhe në rregullat e blerjes së energjisë elektrike.

5. Për rritjen e transparencës dhe uljen e mundësive të abuzimeve, të bëhet publikimi mujor dhe vjetor i sasisë dhe çmimit mesatar të energjisë elektrike të importuar, nga Enti Rregullator (ERE).

II. ERE dhe Ministria e Industrisë dhe Energjetikës, në zbatim të neneve 69 dhe 70 të Ligjit duhet të sjellin për mendim pranë Komisionit të Konkurrencës, para miratimit, të gjitha aktet ligjore dhe nenligjore të funksionimit të tregut të energjisë, pasi kjo do të ndihmonte tregun e energjisë të zhvillohej dhe të bëhej më konkurrues.

III. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për njoftimin e vendimit Ministrisë së Industrisë dhe Energjetikës, ERE-s, ankimesit dhe subjekteve të interesuara.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURRENCËS

Servete Gruda

(_____)
Anëtar

Koço Broka

(_____)
Anëtar

Iva ZAJMI

(_____)
Anëtar

Rezana Konomi

(_____)
Zv/Kryetar

Lindita Milo (Lati)

_____
K R Y E T A R